

1749

Teſti-Ma Rahwa

Calender,

ehk

8540

Wäht = Wamat

1749.

Uasta peäle pärrast meie

Jesanda Jesusse Kristusse
Sündimist.

Tallinnas

Trükkis Jakob J...

Párrast sedda kallist Jesusse Kristusi	
sündimist on tännamõ se 1749. aasta	
Párrast maailma lomist	5749
Párrast Luterusse õige Usso ülles	
wõtmist	232
Párrast wanna karko	92
Párrast sedda kui wäggi Pranburgi	
laks	70
Párrast sedda kui Toompä põllend	69
Párrast sedda sure náija hakkatust	54
Párrast teist karko	39
Párrast meie armolissema Keiseri ja	
Sure Prava ELISABETI	
selle Isje sündimist	40
Párrast sedda kui ta hakkand wallitse-	
ma	8

Bihka Päwa märk A
 Wasiljapäwa wahhel on 6 uue
 pälat

Märkide selletamine.

Ⓞ Noor ku.

ⓓ Essimenne werendel.

Ⓢ Täis ku.

Ⓜ Wiinne werendel.

Ⓝ Hea aadrit lasta.

Ⓠ Hea kuppõ lasta.

Ⓜ Hea arstimisse rohto wõtta.

Ⓜ Hea külwada ning istutada.

Ⓜ Hea lapsi wõdrutada.

Ⓜ Hea juuksid leikata.

Ⓜ Sedda/mis pitkalistespeab kastruama.

→ Hea puid rauuda, hone tarwis.

Ⓜ Ahjo tarwis.

p. pärrast.

p. i. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

Ⓜ Pühha.

ANNUARIUS. Neäri: Ku.

Kristusse ümberleikamisest Iul. 2.

1 **A Neäri**

2 Abel / Set

3 Enoh

4 Metusala

5 Simeon

6 **3 Kunn. P.**

7 Julianus

Jesus 12. aastat wanna / Iul. 2 / 41.

8 **A. P. p. 3 R. p.**

9 Peatus

10 **Paawli p.**

11 Higinus

12 Rein

13 Hilarius

14 Sirik

Pulmad Kana Ünnas / Joan. 2 / 2.

15 **A. P. p. 3 R. p.**

16 Markellus

17 **Tönnisse p.**

Zummul

aira!

†

pißut kül-

ma / pilwi-

ne ilm /

Okell. 9. öf.

kanged tu-

led / tuled

seisawad

nenda, ja

näitab nat-

tole külma

Okell. 2. p. 1

külin sei-

†

sab / ja

†

iete kangeks ja

Bibli

Kamato

Samueli

wiimfist

wiis peä-

tükkist tul-

leb nüüd

kuninga

Sauli

wiimne

järg ja ots

meile kulu-

tada, ja

mis seäl ju-

res Tawe-

tile on sün-

dinud.

Zinnint ollt

Zawet öte

iete kangeks ja

Sel Kuul on 31. Päwa.

18	Priska	selge ilm/	wahhuts meh.
19	Sara	✠	hefs ennast
20	Wab. Seb.	wähha tui ^{...}	näitnud keige
21	Neto	sone/	liusatuste sees,
Wina-Mäest / Matt. 20/1.			mts kunnin-
22	29 P.e. Kr. ülest. P.		gast Saulist
23	Emerents	tefl 2. p. 1.	temma pe äle
24	Timoteus	näitab	tullid / sefi et
25	Paul. ümb. p.	lumme sad	ta ifka omma
26	Polikarpus	do / ja on	Jumala peäle
27	Krisostom	külm talwe	lootmas olli/
28	Karel	ilmoke/	ja temma ho-
Külwi mehhest / Iul. 8/ 14.			lks kelt andis/
29	18 P.e. Kr. ülest. P.		mts temmale
30	Sabea	E. 2. e. 1.	tehti ; ja sepär-
31	Hugo	külmi ilm/	rasi olli Jum-
			mal temmale
			jälle wägge-
			wats ja armeo

12 nel sel e kü päwal touseb päike kello 8. ning
 ühhe poletundi / lähhab alla kello 3. ning ühhe pole-
 tandi ; päaw on pirst 7. tundi / ning 6 17 tundi.

BEWAARZU S. Künsta: ehf wafla: kün

1 Pirrit

fanged tu

ltsfels latifi-

2 *Künsta*

led kaimad

kas olnud.

3 Blasius

✠ ja

Agga nänd

4 Beronika

saab lund/

hakkas ta om-

ma tarkust mö-

da tahhe wah-

hele sama/kas

ta eddespidi

nenda Juma-

la warjo al

pidi hoitud

sama. Sest ta

wöttis omas

süddames möt-

telda: Uks

pääw maanma

ommeti otsa

Sauli kã al/

knt ma seie

Juda-male

Kristusse tannätamis. Iuk. 18/21

5 *A. Basile P.*

lilm nãis

6 Lio

☉ kell. 7. e. l.

7 *Basile p.*

tab pehme

8 *Euhla p.*

mats min

9 Natan

✠ kes

10 Kasper

ma / segga:

11 Cimrosina

ne ilm lum,

Kristusse Ktusamts fest / Matt. 4.

12 *U. M. Basile.*

me saoga/

13 Benignus

D kell. 5. e. l.

14 Valentin

pehme ja

15 Teodosia

resse ilm

16 Juliana

tahhab

Sel Kuul on 31. Päwa.

18	Patrisius	selge ilm/	nend. Agga
	Kristuse sisesõitmisest/	Matt. 21.	et Lawet Jumo
19	<i>16. P. Paast.</i>		mala sanna
20	Matrona	pehme il	wastjooll tel
21	Pent	moke / näis	nud / mis prob
22	Kawael	tab wihma	wett Kati läb
23	<i>Suur 4. P.</i>	 l. 2. e. l.	bita kätte oll
24	<i>Suur Rede</i>	ja siis pä	sanud / ja om
25	<i>Paast. Mar.</i>	wa puiste/	ma tartuse
	Kristuse ülestoum. Mark. 16/1.		iärrele hakkas
26	<i>1. Pühha</i>		elama / siis
27	<i>reine Pühh.</i>	selged ilmo	läts se nou
28	<i>Kolm. Pühh:</i>	kessed sei	temmale war
29	Eistafius	sawad/	si wõrguta
30	Adonias	 l. 10. e. l.	misfets mitme
31	Zetel	pilwine ilm	kurja sees. Ket
			ge esiti hak
			las ta korral

10 nel selle ku päwal touseb pätle kello 6. läp
hää alla kello 6. päaw on 12, õ 12, tundt pöel.

ANNEXES. Jürriehk Mahla Ku:

1	<i>Karjalast. p.</i>	I wihmane	tundma / et se
	Kinnipandud Uksit /	Joan. 20 / 19.	ennefele ja om-
2	<i>H. p. p. üll.</i>	heitlikkud /	ma rahwale
3	Berdinand	ilmad, näit-	mitmel toisil
4	Ambroos	<i>✠</i> wad	pahhandus.
5	Maksimil:	wihma	sets woifs
6	Kölestin	☉ kell. 3. e. l.	sündida / kut
7	Aron	ehk	ta allari kün-
8	Liborius	lund /	ninga jures ja
	Heast Karjatsesi /	Joan. 10 / 11.	woora Jürriala
9	<i>H. p. p. üll.</i>	ennamiste	teenutite feltis
10	Eisefiel	selged ja	pidi ellama.
11	Leo	pehmed	Sepärrast
12	Julius	<i>✠</i>	pallus ta Uks
13	Justin	☉ kell. 4. p. l.	si läest / et ta
14	<i>Känni p.</i>	ilmofes:	lassets sehmale
15	Hanna	sed,	assed anda üh-
	Jürriehke aia pärrast /	Joan. 16 / 16.	hes wälise ma
16	<i>H. p. p. üll.</i>	1	lünas / kus ta
		pehmed	omma meeste-
			ga ühhes kous

Seel Ruul on 30. Päeva.

17	Rudolw	13	woifsk elladst/
18	Walerian	ilmad seisa/	et wahhest tei-
19	Simon	wad: ja	sed et wottaks
20	Yhano 1 p.	woifsid kü	tedda taetseda
21	Silas	13. p. l.	et teumia/ kus
22	Rajus	felle tu wisi	wodras / kum-
	Krist. ärraminemisest/ Joan. 16.		ninga omnia
23	4 p. III.	Järrip.	linnas elas.
24	Albert	färrele il-	Alis andis
25	Markus	mad tulla/	teimade selfam-
26	Eselias	puhho on	mal päwal
27	Eule 1 p.	soe/ puhho	Stklagt lün-
28	Witalis	14 p. l.	na / mis ta
29	Reinmund	wihmane	ennemüiste Ja
	Digest pallumisest/ Joan. 10/ 13.		fraeli rahwa
30	15 p. III.	ilm/	täest olli ärra-
			wõnuud/ ja sel
			aias ehk leeb

12 nel selle tu päwal touseb pällik pole tundi
 pärrast kello 4. ning lähhäb alla pool tundi pärra-
 rast kello 7. pädw on pitt 15. ning õ 9. tundi.

1	Wolbric p.	piltwine ja	tühhi ja tod.
2	Sigismund	wihmane	danitkute test
3	† Leidminne	ilm / sojad	ilma olnud.
4	Suur † p.	päwad /	Ja sepärrasi
5	Kottard	☉ f. 2. p. 1.	jai Siflag Ju-
6	Aggeus	iselge ilm /	da kunningat.
Rõmustajast / Joan. 15 ning 16.			
7	AS P. p. ill.	✠	Uga nende
8	Zanislaus	ennamiste	päwade arw /
9	Job	heilikkud /	mis Lawet
10	Ewraim	wihmased	Wiltside
11	Wilemon	ja sojad	wällisel maal
12	Woas	ilmad /	ellas / olt üts
13	Serwasius	☽ f. 10. e. 1.	aasta ja nell
Pühhasi Waimust / Joan. 14 / 23.			
14	A 4 Pühhi	seggane	olüt / et ta om-
15	teine Pühhi	ilm, sel	ma meestega
16	Kolm. Pühhi	✠	Resurt ja
17	Jodokus	☉ ged ja	Kirsti ja Ama-
			leli rahwa

Sel Kuul on 31. Päwa.

18 Erik	sojokessed	peäle lüks/ kes
19 Potensia	✠ päwad	iggaweste seäl
20 Vil	tulledod/	maal ellanud/
Jesus ja Nifodemus/ Joan. 3.		
21 Uzain. J. V.	● f. 2. e. l.	maast sadik
22 Desiderius	✠ ✠ ..	minnaksse. Sel-
23 Emilia	näitab sel-	le peäle kät.
24 Ester	ged ja sojo-	missse jures ol-
25 Urwan	kes'ed	lt temmal se
26 Eduard	päwad/	kawwal wiist/
27 Ludoltw	● f. 9. p. l.	et ta nende
Rittast Diehhest / Luk. 16/19.		
28 U. N. p. zaino Jum. P.		ja muud war-
29 Maksimii	✠ ✠ ..	randusi kelt
30 Wigand	armas sui	ärrowõttis/
31 Teresia	ilmoke/	agga et ähte-
		ainnst inni-
		mest mitte

gmal selle lu päwal touseb pätkse pole tundi
 pärrastkello 3. ning lähhääb alla pole tundi pärrast
 kello 8. päaw on pikk 17. tundi/ õ agga 7 tundi.

1 Ketsal	selge päwa	wangisse et
2 Hieka	33	wiind / wald
3 Rasmus	paistus /	meid leit ärra-
Eurest Dheosd maatast / Luc. 14 / 16		huffas. Et wot
4 A. B. p. 3a 3	D. f. 1 e. 1.	siul sedda ärra-
5 Toniwatius	selged / kau-	tapmist ja ri-
6 Artemius	nid ning	samist Lawett-
7 Lukresia	wiialisfed	le mitte süüts
8 Medardus	fui ilmokes-	ja pattuks ar-
9 Kamaliel	sed, keig: pit-	wata / fest
10 Wori päaw	tem päaw	Jummal isst
Kaddunud lambast / Luk. 15 / 1.		osti sedda räs-
11 A. 3 P. 3aino Jum. p.		wast ärratau-
12 Pafilides	D. f. 3 e. 1.	tamisfets
13 Tobias	selge ning	moistnud / ja
14 Valerius	paillawilm /	kaütiga Sautt
15 Widi p.	moñed mü-	sou kääst sepär-
16 Justina	ristamisse	ra i tunnigri-
17 Nilander	pistwed,	tt ärawõt-
		nud / et ta-felle
		asja sees ta
		sanna järrele

Sel Kuul on 30. Päwa.

Olge armoliesed / Luk. 6 / 36.

18 **A + P. p. zaino Jum. P.**

19 Kertwasius | **⦿** E. u. e. l.

20 Abgarus | wägga pal-

21 Rahel | **✠** la-

22 Abkasius | wad ja siis

23 Basilius | seggased il

24 **Jani p.** | mad tullew.

Rohtest Kallafagist / Luk. 5 / 1.

25 **A, P. p. zaino Jum. P.**

26 Jeremias | **☾** E. 2. e. l.

27 Ladislauis | seggane il

28 Josua | moie seisab

29 **Petrus Paul** | **✠** i

30 Luiti | willo ilm/

et wõtnud

utäieste tehha.

Agga se polest

eksis Lawet/et

ta Atsi ette

walletas/ kut

se' tedda küssis

Eks teie olle

tänna olnud

wälja minne.

mas? Ja tem:

ma ütles:

Meie olleme

louna pool

Juda ja louna

pool Jerah-

meelt- ja lou-

na pool Kent-

12 nel selle Ku Päwal touseb Päite 3 weren-
deli pärrast kello 2. ning lähhab alla üks weren-
del pärrast kello 9. Päaw on pitk 18 n. üks pool
Lundi. Dõ pitkus on 5. ning üks pool Lundi.

1 Teobald

Bariferide õtgusfest / Matt. 5.

2 *26 P. ja J. P.* Hein. M.

3 Kornelius

4 Ulrich

5 Anshelm

6 Hektor

7 Semetrius

8 Kiltian

Kristusse auustamisfest / Matt. 17.

9 *27 P. p. ja ino Jum. P.*

10 Israel

11 Eleonora

12 Hinrik

13 *Marreta p.*

14 Bonaventur

15 Ap. Jaggam.

Walle-Propheetidest / Matt. 7/15.

1 *22 P. p. ja ino Jum. P.*

7 Meffi

1 E. 7. p. 1.

maal olnud.

Et ta ka fest
rahvast / kelle

peäle ta tões-
te wälja läts

ei hingete el-
lusse jätnud /

et ta tedda ol-
lets Kati to-

nud; siis et

olnud ka ütsti /

kes tedda ol-
lets ülestulu-

tanud. Ja

nenda oli ta

wiis kerge se

ata / mis ta

Wljaride

wällisel maal

ellas. Sepär-
rast ustus Utis

Sel Kaul on 31. Päwa.

18	Rosina	☉	l. 7. p. 1.	tedda / ja stem.
19	Venigna			malolli Tawe-
20	Elias			tti tdoft hea
21	Daniel			meel. Sest ta
22	Mar. Mahd:	✠	ma /	mötles : Ta-
	älletohufest			wet on ennast
	Matapiddajasi /			omma rahwa
	l. 16.			seas Israeltis
23	U 9 P. p. 3. a. 10	☉	Jum. P.	wägga saat.
24	Kirstiin			nud hatsma /
25	Jakobi p.	☉	l. 1. e. 1.	sepärrast jääb
26	Anno			ta mulle sulla.
27	Marta			seks iggawes.
28	Pantaleon			te.
29	Olowi p.			Näüd jon-
	Jerusalem: ärrarituksesest /			ots se aeg kät-
	l. 19.			te eullema / ml
30	U 10 P. p. 3. a. 10	☉	Jum. P.	Jummal Ta-
31	Kerman			wetit Sauli

15 nel selle ku päwal touseb päite pole tundi pär-
 rast kello 3. lähhäb alla pole tundi pärrast kello 8.
 päaw on plit 17 tundi / aing d 7. tundi.

AUGUSTUS. Leikuse. Rn.

1	Petri Wang.	soja ilma	Läsi fogaoule.
2	Hannibal	☉ L. 5. e. l.	te piddi ärra.
3	Eleasar	peäle woib	peästima / omä
4	Dominikus	wahhest	rahwa jure
5	Eigenius	feggane ik	Wilistide
Bariserist ja Tölnarist / Lul. 18.			maast ärra.
6	XII P. p. 30. J. V.	mole	saatma / ja
7	Tonatus	tulla / wih.	tootud künäg.
8	Siriakus	ma järrele	rifi ta lätte
9	Romanus	tulleb päw:	andma. Agga
10	Lauritse p.	☉ L. 7. e. l.	enne fut se
11	Herm	paistminne	sündis / pladd
12	Klara	koera = ehf	ta weel ühhe
Kurdist ja Keletunast / Mart. 7			raste kinsatus.
13	XII P. p. 30. J. V.	maadda = ru	se sees ollema /
14	Cisebius	ots /	fust Jummal
15	Kullsi Mas.	taunis ilm.	tedda armo.
16	Isaak	☉ L. 2. e. l.	liffult peästis /
17	Onesimus		et ta aufast
			süddamest tem.
			ma pole hot.
			dis / ehf ta kül
			lihha nöderus.
			se läbbi wah.

Sel Kuul on 31. Nõuwa:

18	Leno	selged pa	hesti tomistas.
19	Sebald	s road	Esti Wt
Preestriisi ja Lewiisi / Lut. 10.			listid kogu-
20	A 13 B. p. 3 aino Jum. P.		sid omma sõa-
21	Rut	ennamiste	wägge kotto
22	Monika	C k. 8. p. 1.	soita / Israelt
23	Sakeus	see ; selle	wasto söddi-
24	Märtli p.	järrele	ma. Utis andis
25	Ludwik	resse ilm	sepärrasi La-
26	Treneus	tulleb /	wenile kasto / et
Künnest Piddallitöbbtsest / Lut. 17.			ta onia mees-
27	A 14 B. p. 3 aino Jum. P.		tega ka piobt
28	Augustiin	feggane	temwaga wäl-
29	Joan. Hukk.	ilm ja sad-	ja minnema
30	Benjamin	Dam. peäl.	leri. Et La-
31	Rebekka	k. 10. p. 1.	wet nänd tül
			aega Utisi
			maal ta war-
			jo al oht ella-

14 nel selle ku päwal touseb päffe 3. werendel pärrast kello 4. ning lähhäb alla werendeel pärrast kello 7. päaw on piit 14. ning ütse pool / ö agga 9. ütse pool ning tundi.

SEPTEMBER. Süggise ehk Mikli. Ku.

1	Ekidius	☉ heitlik	nud; siis tab-
2	Elisa	☾ tud ilmad,	tis ta omma
Mammomast / Matt. 6 / 24.			tännalikko ja
3	<i>A 15 P. p. 3 aino Jumi. P.</i>		ustawa südda-
4	Teodosia	☽ essite pilwi	me ta wasto
5	Moses	☽ ne ja tuulne	üllesnäidata /
6	Magnus	☽ ilm; pärrast	ja ütles Akisile:
7	Regina	☽ ennar iste	Sa pead tões-
8	<i>Mar. Sünd.</i>	☽ D. k. 6. p. 1.	te teada sama /
9	Abigail	☽ selged pä-	mis ma / so
Ra: int Etina Surnust / Euf. 7.			sullane / tah-
10	<i>A 6 P. p. 3 a. J. P.</i>	☽ wad /	han tehha / ja
11	Eobald	☽ tuled seisa	tuida ma om-
12	Sirus	☽ ja pääw	mad asjad so
13	Amatus	☽ ühhepit-	mele pärrast
14	<i>† üllendam.</i>	☽ kus sed /	wottan atada.
15	Nikodemus	☉ E. 10 e. l.	Ja se peäle
16	Eiwemia	☽ wad,	tootas Akis
Wee-többisest / Euf 14.			temmale jälle /
17	<i>A 17 P. p. 3 aino Jumi. P.</i>		et ta teoda
			omma Pea-
			hotojats pliddi
			tõstima keige
			ello aia.

Sel Ruul on 30. Päwa.

18	Titus	puhho sel	Rui nüüd
19	Werner	ged päwad	Willstid kelt
20	Wausta	puhho hās	omma wägge
21	Matt. p.	ti külmerab	ollid kotto tog-
22	Motig	☩ l. 10. e. l.	gonud / ja Su-
23	Osea	lābbi õid /	nemi leri ülles.
Suremajā Rāsust / Matt. 22.			lõnud ; siis
24	A 18 P. p. 3 aino Jum. P.		koggus Saul
25	Kleowas	selged pä	ka kelt Israelt
26	Lamianus	wad sedda	lawsed kotto
27	Adolw	kuud	ja lõt omma
28	Wentfel	lõppeta	leri ülles Kll-
29	Miheli	wad /	boa. Seält
30	Hieronimus	☉ l. 2. p. l.	nāggt ta Wi-
			listide wägge /
			ja hakkas kart-
			ma / ja ta süd;
			da wārrises
			wā gga. Jub.

12 nel selle ku päwal touseb päife kello 6. ning lähhāb alla kello 6. päāw on pitk 12. ning õ la 12. tundi.

DECEMBER. Wina: eh^l Nojas Ru.

Alvatus inimicus est / Matt. 9. 2.

119 P. 3. anno Jun. P.

2 Wolrad	kulum haf
3 Jairus	✠
4 Pransiskus	kab tukes
5 Susanna	ma ja parv
6 Wides	like pais
7 Anastia	stab/

base olli mart /
 et ta asjad
 piddid hukka
 minnema.
 Sest kut Jum
 mal ubbe kun
 ainga ehf sba
 waie peale hir
 mo lassob tul
 la; sils on
 nende kaumin
 ne liggi. Sant
 wottis selle
 hadda fees Jes
 bewalt ta kus
 sida / mis ta
 piddi teggema
 agga ta olli
 rais kawwa
 lust ja einoud
 nud mitte au
 sasi suddamest
 Jehowat tago

Pulma Rtd est / Matt. 22 / 1.

220 P. 3. anno Jun. P.

8	D. 4. e. 1.
9 Tionisius	ennamiste
10 August	✠
11 Burkard	kulum tal
12 Rosawat	we ilnoffe/
13 Angelus	✠
14 Kalixtus	● E. 8. p. 1.

ne liggi. Sant
 wottis selle
 hadda fees Jes
 bewalt ta kus
 sida / mis ta
 piddi teggema
 agga ta olli
 rais kawwa
 lust ja einoud
 nud mitte au
 sasi suddamest
 Jehowat tago

Kunstinga mehhe Poigst / Joan. 4.

220 P. 3. anno Jun. P.

15	
16 Kallus	kuma jar
17 Florent	vele tal

Sel Ruul on 31. Nõrva.

18	Lukas	leb vesse	ga / peategi
19	Luuksius	ilm ilm	osti Jummalas
20	Wendelin	nie soo	fätte maks-
21	Urfel	907	misse tund jo
Kawwalasi Sullasefi / Marc. 18.			fätie tulnud,
22	<i>22 P. p. 30.</i>	<i>E</i> 4. e. l.	Sepärrasi es
23	Sewerin	pi wine	wastand ta
24	Salome	jo mitte	temmale mis-
25	Krispius	wägga	te ei tunc-
26	Amandus	fälm	näggude / eg-
27	Wilirpus	ilm	ga Urimt eg-
28	<i>28 P. p. 30.</i>	tulleb.	ga prohweti-
Rohto rahhast / Matt. 22/15.			de läbbi / mi
29	<i>29 P. p. 30.</i>	<i>Stell. 7. e. l.</i>	solmet wisil ta
30	Absalom	fulla ilm/	wanna sed-
31	Wolfgang		duuse alal
			omma taht-
			mist ja nou

16ne selle fu päwal teuseb päike pole tundl pär-
 rasi tello 7 utng lähbáb alla pole tundl pärrasi tello
 5. päaw on pit 9. 6 agga 15. tundl.

NOVEMBER. Calwe. Ru.

1	<i>D. Meest. 2.</i>	naitab	omma rahwa-
2	<i>Hinge p.</i>	lumme	le teada an-
3	Malakias	soddo,	dis
4	Dit	pilwine	Rut Samu-
Jatrusse Lätrest, Matt. 9/19.			el alles elläs/
5	<i>A 24. P. p. 3 aino Jum. P.</i>		its läts Saul
6	Lenart	D k. i. p.	emma jure/ta
7	Engelbert	ilm/	se sattis Jeho-
8	Kla-us	ja siis	wa saanna ta
9	Teodorus	hakkab	tätte. Agga
10	<i>Mart. Luf.</i>	külme-	se olli jo ärra
11	<i>Mart. Pust.</i>	tama.	surnud ja
Rautamisse Hirmusi/Matt. 24.			Kawasse om-
12	<i>A 25. P. p. 3 aino Jum. P.</i>		ma liina
13	Arkadins	● k. 8. e. l.	mahhamae-
14	Preedrik	ennomisie	tud /nenda fut
15	Leopold	fulla ilm/	enne olleme
16	Atanasius	ja kanged	kuulnud. Rut
			Saul issi ka
			weel ausast
			süddamesi Je-
			howat tartis;

Set Kaul on 31. P.

18 Kristorv	külm	fi /
19 Lot	seisab,	sed rided
20 Abram	E. 10. p. l.	ja / ääts isfi 10
21 Thomas	ja on	kaks ureest
22 Peata	selged	remmaga. S.
23 Viktoria	päwad /	sel tullis nem-
Joannesse Lunnistusfest / Joan. 1.		mad naese ju-
24 4 Kr. E. P.	Adam Ewa	re / ja Saul
25 Youlo P.	külm ilm	pallus tedda /
26 Leine P.	seisab	et ta lausaja
27 Kolm. P.	ilka	watmo läbbi
28 Süa E. P.	Skell. 11 c. 1	tedda piddi
29 Noa	saab jälle	saatma / ta ette
30 Tarwet	pehmem:	tullema / kellest
		temma ta
		wasto piddi
		rägima. Esfi.
		ti tellis se nae.

Set imets pannemisfest / Luuk. 2 / 33.

31 **4 P. P. Youlo** heä ilm.

tonel selle Iku päwal touseb pätker werendeel
pärast kello '9. ja lähhäb alla 3 werendelt pärast
kello 2 pädaw on pilt 5. ja äts pool tundi / S
agga 18. ja äts pool tundi.

gemast, ja et ta kunningast
, siis ütles ta temale: Sa tead,
Saul keif lausujad ja teadma meh-
ned siit maalt on ärrakautanud, mis-
pärast tahhad sa siis mo hinge wõr-
ko, ja mind surma sata? Ugga kui Saul
temmale Jehowa jures wandus, et
ta se asja pärast mitte ei piddand
nuhtlusse alla sama; siis küsis se nae-
ne tedda, kedda ta piddi saatma ta ette
tullesma, ja Saul ütles: Sada Samu-
elit mo ette tullesma.

Et nüüd kü sesamma Sauli noud-
mirne wägga rummal tö olli, sest et ei
ükski lausuja üht siit ilmast ärralahkund
hinge jälle seie ei woi sata, ei pörgustke,
weel wähhem taewast; siiski sündis siin
middagi, et Jummal sedda sallis, mis
sedda wisi peält nähha olli, kui olles se
lausuja naene sedda teinud, olgo nüüd,
et kurrat issi Samueli näul ennast näi-
tis,

tis, ehk et Jummal Sauli wägga sure
abhastusse ja iggatssemisse pärrast Sa-
mueli järrele selle waimo ta jure laskis
miina. Sest kui se naene ommad kuns-
ti-asjad hakkas aiama, wöttis ta warsi
sure heålega kiskendada, kui Samuel ta
filma ette tulli, ja ütles Sauli wasto:
Miks olled sa mind petnud? Sa olled
jo Saul. Runningas kartis, et se naene
kartusse pärrast omma lausuja-tööd pid-
di mahhajätma; sepärrast kinnitas ta
tedda üteldes: Ürra karda, rägi ag-
ga ülles, mis sa nääd? Ta kostis: Ma
nään jummalaid maast üllestulleswad, ja
neist ollen ma sind tunda saand. Run-
ningas küsis weel: Mis temma näg-
go on? ja ta wastas: Üks wanna mees
tulles ülles ja temal on kuub selgas. Saul
ei näind kül ühtgit, siiski moistis ta
selle naese sannast, et se Samuel pidid
ollema, sepärrast heitis ta filmi mahha
ja

ja kummardas. Agga se ette tulnud
waim hakkas tedda warfi nomima, et ta
tenmale tülli teinud ja saatnud tedda
üllestullema. Saul ütles wärristes
ja palludes: Mul olli wägga kiusas kâ,
sest Wilistid söddiwad mo wasto ja
Summal on mianust ärralahkund ja ei
wasta mulle ennam ei prohwet. De egga
unnenäggude läbbi, sepärrast ollen ma
sind hüüdnud, et sa mul pead teada
andma, mis ma pean teggema. Agga
Samuel ütles: Ja miksepärrast küsüd
sa minnult, kui Jehowa sust on ärralah-
kund ja on so waenlane? Eks sa sest is
woind märki sada, et so ots kätte tul-
nud? Dummeti et sa mo kâest küsüd, tah-
han ma sulle öölda, mis sünnib. Jeho-
wa wõttab nenda tehha, kui ta minno
läbbi räkivad. Sa kiusub kuñingriki so
kâest ärra, ja annab sedda so liggimessele
Lawetile. Sest et sinna ep olle mitte kuul-
mid.

nud Jehowa sanna , ja polle mit
tullist wihha möda teinud Amaleki w
to , sepärrast on Jehowa se samma as
fulle teinud selfinnatsel päwal. Ja Je
howa tahhab Israelit ka soga Wilistide
kätte anda , ja homme pead sinna ja so
poiad mo jures ollema : ja peälegi an
nab Jehowa Israeli leri Wilistide
kätte.

Sai Saul sedda kuulnud , ' siis lan
ges ta , ni pitk kui ta olli , Ma peäle ja
kartiis wägga Samueli sannade pärrast ;
ka rammo ep olnud mitte temma sees ,
fest ta es olle leiba sönud keige se päwa
ja keige se ö. Kui nüüd se naene ta jure
tulli ja näggi et ta suurh hirmo tundis ,
pallus temma tedda , et ta ennese kinni
tuskes pallokest leiba pididi wõtma ja
soma ; agga temma ei tahtnud mitte.
Siis käisid temma sullased ja ka se nae
ne temma peäle , et ta wöttis nende sanna
kuul-

Ida. Ja kui se naene tedda ning ta
ased olli sõdnuud, siis tousid neminad
alles ja lääsid ärra sel õsel.

Ugga sesamma kurja tõ läbbi näitis
Saul diete selgeste ülles, et ta ommas
süddames koggoniste Jummalast olli ärra-
ratagganend. Kui Jummal temma
karmwala otsimisse ja küssimisse peäle
middaki ei wastand; siis olleks ta alland-
likko ja kahhetsewa melega sedda süüd
pidand ennese sees tagga aiama, miiks-
parrast Jummal ennast woõraeks näitis.
Nenda teggi ta enne kui tõõhine Jum-
mala karrus alles ta süddames olli Ug-
ga nüüd es olnud ennam ei parran-
damisse meel ta jures, egga lotus Jum-
mala peäle. Separrast noudis ta keel-
tud wiisil omma abbi surnutte ja kurja
wainude kääst, selgeks märgiks, et ta
Jummalast ühh: kolwarumma mele sis-
se olli ülleantud, ja kauramissele diete
walmis ja kupselks sanud. Teist

Teist wiſi olli ſuggu Tawetſga. Kūl
ollu ka monni wigga ta jures et ta wah-
heſt ſedda teggi, miſ ei ſūmni Zummala
lapſele. Agga ommaſ ſūddameſ hoidiſ
ta iſka auſaſte Jehowa pole, ja ka wwa-
luſt ei oluud temma waimuſ Kūi ta olli
dige tee peält ärraekjünd, ſiis tunniſtaſ
ſedda omma Zummalaſe kurwa nelega
iſleſ, palluſ andekſ andmiſt, ja laſ kuſ
ſeſt kōrwaliſſeſt teeſt ärra. Sepärraſt
ollu Zummalaſe ka iſka temmale ab im h-
heſt ja peäſtiſ tedda keigetiſ haddeſiſ-
ſeſt järegeſt, miſ iſſe ta ennaſt monni-
kord kūl waggatiſ ſūddameſt olli ſaatiſnuud,
agga ei mitte ilma pattiſta. Heſt w oind
jāda. Sedda wiſi olli ſe ſuggu ſelle too-
ruſſega, kelleſt jo enne ellime rāſinud,
et ta kunniga Akifile olli tootanuud, om-
ma meeſtega Iſraeli rahwa waſto ſōt-
ta miſina, miſ Wilitiſid nente peäle el-
liid haſkand tōſma. Sedda olli Tawet
):(waſt

waast süddamest teinud. Ta mötles:
Akis on sind omma male wasto wot-
nud ja tännini hästi piddanud. Ta us-
sub sind, ka ni wägga, et ta sind om-
maks Peahoidjaks tahhab tõsta: siis
on ka nüüd so kohhus, et so omma truust
ta wasto ülesnäitad ja ta waenlaste
wasto söddid. Reik need mötted ollid
diged, kui ep olleks Iisraeli wasto tap-
pelda olnud. Sest selle ülle oli ta Jum-
malast issi kunningaks tõstetud ja woi-
tud, ja sepärrast olleks tapat-
to teinud, kui ta omma rahwa wasto
olleks söddind ja selle waenlased ait-
nud. Iisraeli rahwal olleks siis ka süüd
käl olnud, tedda ärrapõlgada, ja Sauli
surma järrele temmale riki keelda, ja sed-
da wiisi olleks se tõ ta ennese sureks kah-
juks läinud. Agga kui targaste mois-
täs suur Jummal tedda sest häddalissest
ja pattusest järjest ärrapeästa.

Bilistid ollid omma wägge Alwek
 jure kofkoggund, ja Israeli lapsed ol-
 lid leris Niini, mis Israeli jures. Sõda
 meeste wisi järrele katusid nemmad om-
 ma wägge läbbi, nenda et igga Würst
 omma rahwaga sadda hawal ja tuhhat
 hawal nende eest piddid mõda minnema,
 k. s. neid läbbi katusid. Kui nüüd Alkis
 wimati omma rahwaga mõda läks, siis
 tuli Tarwet ja temma mehhed taagumis-
 ses otsas Alkisi. Agga Bilistide
 Würstid, kui tedda nähha said, ütlesid:
 Mis needsinnatsed Ebraa-mehhed siin
 tahtwad? Alkis ütles neile: Kullab teie
 teate, et se on Tarwet. Sauli Israeli
 kuningaga sullane ja allem on ta kül en-
 ne olnud, agga ilma süta ni wägga tem-
 mast takka kiusatud ja wihkatud, et ta
 hädda parrast mo jure piddand pögge-
 nema. Subba käib teist aasta, et ta
 mo jures olnud, ja ma polle weel tem-

maast ühtegi süüd leitud waid ausaks
ja truiks tedda tunnud, sest päwast, kui
ta neist ärrakargand, süit päwast sadik.
Sepärrast lodan ma wissiste et ta söd-
dimisses meile sureks kassuks saab olla,
sest ta issi ja keik ta mehed on tugge-
wad ja julged söamehhed. Agga Würs-
tide melest ei maksand se kōnne middagi,
nemmad said wägga kurjaks, ja ütlesid
Alisile: Passse se mees taggasi minna, et
ta saab jälle omma paika, kus ülle sa
tedda üllewatajaks oled pannud, et ta
ei sa meiega sõtta alla tulla. Mõtle
isse järrele, kui ta Das meie wastaseks
lähhäb, mis suurte kahjo ta meile woiks
teha. On ta süit sadik omma issan-
da wiha al olnud; süis on praego par-
ras aeg ta kã, temmaga sõbraks
jälle saa, sest misga woiks ta en-
nast omma issanda melepärralisseks teh-
ha parremal wiisil, kui et ta meie ja
meie

meie meeste pead ta kätte sadab ta
tedda aitab, meid mahhalõma. Et ta
wahhu mees on, sedda teame kũl, agga
eks sa ei tea, et ta ennast nisugguseks
keige ennamiste meie wasto on naitnud?
Eks ta olle mitte se Lawet, kellest ta
omma rahwas riddastikko wastastikko
lausfid ja utlesfid: Saul on omma tuh-
hat ja Lawet omma kũme tuhhat mah-
halõnud. Separrast sata tedda lerist
õrraminne.

Kui nüüd Akis ei wolnd õhtegi en-
nam parrota; siis kutsus ta Laweti ja
utles ta wasto: Mi tõeste, kui Jeho-
wa ellab, siina olled õiglane, ja se on
mo melest hea, et sa minnoga olled leri
tulnud, sest ma ei olli sust õhtegi karia
leidnud, sest pãwast, kui sa mo jare tul-
lid tãnnapãwani. Separrast nõãksin
minna heamelega, et sa mo jure leri
jããksid; agga nende Wõrstide melest ei

olle sa mitte hea, ja nemmad ei ussu
sind mitte; Sepärrast pöra taggasi ja
minne rahhoga koid; sest kui sa weel
mo jure kippud jama, siis wihhastad sa
neid, ja teed kurja Bilisti-würstide
melest.

Tawet ei tahtnud käl essiti sedda häb-
bl ennese peäle wötta et tedda pettiseks
pidi arwatama, ja hakkas sepärrast
sedda süüd alkijä käest takka aiama, miks-
pärrast tedda ärraeti. Agga kui alkis
weel ennam temmale kinnitas, et ta
wägga hea ta melest piddi ollema ja et
ei muud ühtegi kui agga Bilisti-würs-
tide tahtminne ta ärraminemisse süüks
woiks panna; siis hakkas ta moistma,
et Jummalä targa nou läbbi tedda keel-
di, omma rahwa wasto sötta minne-
mast; sepärrast kulis ta alkisi saña, tou-
sis warra ülles, ja läks omma meeste-
ga taggasi. Agga Bilistid läksid om-
ma wäega eddasi Isreeli pole. Sai

Sai Tawet omma meestega kolman-
 damal päwal Siflagi tulnud, siis leidis
 ta et Amaleki rahwas, kes risumisse peä-
 le ollid wäljaläinud, se linna, senni kui
 ta koddunt ärra olli, mahhalõnud ja tul-
 lega ollid ärrapõlletand. Se hädda ol-
 li kül Jummalat kääst karristamisest
 ta peäle tulnud, sepärrast et ta usma-
 tummast melest olli Bilistide jure põg-
 genend ja Ukisiga wäljaläinud Israeli-
 rahwa wasto sõddima. Ugga et ta om-
 mas ekõmmisest Jummalat õmmeti süd-
 dames mahha ei jätnud; siis olli ka Jum-
 mala murre ja hoidminne se willetsusse
 sees sest selgeste tunda, et Amalekid
 keik innimesed, mis nemmad linnas
 leidsid, sured ja pissikesed ollid wangi
 winud, ja keddaki ei tapnud. Esiti sai
 Tawetile ja ta meestele se äpparduse
 pärrast nisuggune halle meel et nem-
 mad heäle tõõsid ja wägga nutsid. War-

Ja se järrele toustis nende meeste südda-
mõse kange wiha ja Tawetile tuli di-
ete lirtsas kätte. Sest keik süüd lükkati
temma peäle, et ta keik meeste-rahwast
olli leri wiinud ja peddagi koiis jätnud lin-
na hoidma. Sepärrast käästid tedda
kirowidega surnuks wiisata, et igga üh-
hel suur melehaigus olli omma laste ja
naeste pärrast.

Selle hädda sees kinnitas Tawet en-
nast, kui Jumala laste kohhus on, pal-
wega Jehowa omma Jummalaga sees, ja
wõttis lota, et ta temä abbi läbbi weel
keik Amalaki rahwa kääst woiks ärra-
peästa. Ta küsis sepärrast preestri Ab-
jatari läbbi Jehowalt, kas ta sedda soä-
hulka piddi tagga aiama ja kätte sama?
Ja kui Jumal mollemad asjad ja peä-
legi sedda temmale tootas et ta tõeste
keik piddi ärrapeästma, siis läks ta rut-
tuste omma kue saa meestega neid tag-
ga

ga aiama. Besori jde jures wassifid
Eaks sadda me st ärra, need jättis siis
Zawet riistade jure senna mahha, isse
agga läks ta nelli saaga ülle jde. Diete
surks õnneks leidfid nemmad seäl wälja
peält ühhe Egiptusse poisi ja Amaleki
mehhe sullase, kedda temma issand seña
õlli mahhaiatnud, et ta kolme päwa eest
õlli haigeks sanud. Et ta ka neil päi-
wil ei müddagi süa ehk jua sanud, siis õl-
li ta wägga warrato. Nemmad, wisid
tedda õmmeti Zaweti jure, ja kui ta hea
roaga sai sõdetud ja jodetud, siis tulli
ta waim jälle ta jure; et ta joudis Za-
wetile selletada kelle sedda kureja, mis se
sõdhulk ni hästi teisis paikus kui ka Sil-
lagi linnas õlli teinud. Sai Zawet ted-
da küssinud, kas temma tahhaks tedda
se hulga peäle alla wia; ja temma ka se
kaupa peäle sedda tootand, kui Zawet
tedda ei piddand tapma egga õmma is-

sanda kätte kinni andma ; siis wõis ta
Zawetit ka ausaste nende peäle. Nem-
mad ollid seal ma peäl maas laial sõ-
mas, jomas ja tantsumas keige se sure
fagi pärrast, mis nemad Wilisti-ja Ju-
da maalt ollid ärrawõtnud. Müüd sai
Zawet tunda, et Jummal sedda meest
nende kätte saatnud agga se hulka ni
rummalaks teinud, et nemmad tee peäl,
enne kui koia warjule said, holetummal
wisil wibisid ja julgeks läksid. Ta olli
siis õ läbbi waike, agga teisel päwal
puhte hakkas ta nende peäle ja et nem-
mad koggoniste kõlwatumad ollid was-
to panna, siis löi ta neid õhteni nenda
mahha et neist ei peäsnud üheski mu ärr-
ra, kui nelli sadda noort meest, kes ka-
melide selga kargasid. ja nenda ärrapõg-
genesid. Zawet peästis ka keik ommad
ja omma meeste naesed ja lapsed, ja keik
sedda fagi, mis nemmad ollid ärrawi-
nud,

nud, et neile ei ühtegi wajak jänud. Pea-
legi sai temma ka sedda keik kätte, mis
nemmad ka muust paikust ollid risunud
ja kokko tonud. Sures kurbdusses ol-
lid nemmad koddunt wäljalainud, rõ-
moga lüksid jälle taggasi koio. Need kes
pairoa enne Tawetit kinnwidega tahtsid
surruks lopida, laulsid nüüd; loduste
eel kääes, temma auuks sure heäleaga: Se
on Taweti saak. Wanda moistab Jum-
mal omma laste willetsusse peäle
rõõmsa otsa tehha.

Tullewal aetel ennam.

Selle

Selle 1749 aasta nelli aial.

Talwe

Da jo halkanud minnewal aastal 10mal Joulo-
ku päwal / sest siis olli teigelühhem pääw ja ket-
gepittem õ.

Kewwade.

Hattab siis / kut pääw ja õ ühhed pitkad on / ja
sejunnib 9mal Paasto ku päwal.

Tulleb 10mal Jaeni-ku päwal meie kätte / kut
teigepitkem pääw / ja teigelühhem õ on.

Süggise

Saab 12mal Mihli-ku päwal / sest siis on pä-
wal ja õöl ta üks viikud.

Kül monni huumustab ümõksesed teõda sada/
misfuggused need iggal aasta aial peatsid olla-
ma. Ugga se on üks umbes arwamine / mis
kõggematta tõets saab / ja pea ennamiiste walleks
lähkät. Kes siiski sefuggusi arwamist armatseb/
se leiab igga nädala jurest rõht-ramato sees ni
palto äkkespanud / et sest kül saab.

Päikesse ja Ku pimmedaks minnerisf st

Kui Ku omma tee peäl / mis kummal meie Ma
ümber joosta on / sattub orselohhe Päikesse ja
Ma wahhele tullema / siis warjab ta päikesest meie
filma eest eht koggoniste eht ossa polest ärra / ja
siis dõltakse / et päike on pimmedaks läinud / eht
kõl enneminne woiks dõlda / et meie Ma on pimi-
medaks sanud.

Agga kui Ku omma tee peäl Ma tagga sattub
tullema / nenda et Ma päikesest temma eest ärra
warjab ; siis lähhäb Ku eht hõpits eht ossa polest
pimmedaks / sedda möda ; tulda ta eht paljo eht pisut
Ma warjo sisse sanud. Sepärrast ei sa päike ellades
mustaks kui agga noret kuul / ja Ku ei lähhä pimi-
medaks kuid wañal kuul / eht kui ta õiete täis on.

Sel aastal same sedda esiti Ku polest ja pär-
rast päikesse polest wähhä / ja mollematte sees ag-
ga ühhe atno torra / eht nemmad küll kaks lorda
mustaks lähhäwad.

Ku saab pimmedaks 12 maal Joulo ku päwal.
Se hakkab kello liggt pool ühh. 15a õhtul / ja lõp-
peb pisut enne kello ütsteisikümmeend ärra. Se
pimme toht on meie nähhes 5 tolli laius.

Päike lähheb pimmedaks 28 maal päwal Jou-
lo

io. Ku sees. Ta hakkatus on enne louna warsti
kello kumme järrele/ ja ta löppetus kello kahheteist-
kumme atal ja nattuhest ennam kut üks werendel
tundi kello ühhe peäl. Se pimmedus seisab siis
kaks tundi ja üks werendel peälegi/ ja se pimme
toht nätkse pissut ennam kut 6 tolli suur ollewad.

Sõast ja Rahhust.

Tänno olgo Jummalale/ et se raske sõdda/
mis monne aasta paljo rikisid on waewanud/ min-
newal aastal armsa rahho läbbi on löppetud. Ar-
mollime Jummal kummitago sedda nüüd teikis pai-
lus/ ja saako et õigus ja rahho teine teisele suud
andwad. Kes temma seadmiste järrel käiwad/
ja temma käsud piddawad/ ja nende järrele te-
wad/ neile on ta tootand/ et ta nende maal tah-
hab rahho anda/ et nemmad sawad maggada/ ja
ükski ei pea ollema neid hirmutamag/ ja mood ei
pea nende maad mitte läbbi käima. Eest kut
Jehowa meel hea on ühhe rahwa wiiside pärrast/
siis teeb Ta/ et ta temma waenlased peawad tem-
maga rahbul ollema.

Agga kui asi teist wiisi on/ siis läkkitab suur
Jummal tedda wälja/ kes rahho Ma peält är-
rawõttab/ et teine teist ärratappab.

Selle aasta W^alist.

Rut ilmotesed wissiste enne teada ollesid / mis
sel aastal tulles; siis woiks kuigeid arwa-
da / kas tammawo wiljalisi aastat saaks eht sa-
matta. Et agga need Jumala kã on / siis on
keigeselgem asfi / et meie temma sanna õtete kule-
me ja katsume tehha keik temma kãstude jãrrele;
sesi siis tahhab Sa taewast lahti tehha / ja Male-
wihma anda õmmal ajal ja keik meie kãtte tõõd
õnnistada. Uns agga luggu teist wisi / et Jum-
mala sanna ei sa kuuldud; siis on karta et se sae-
was / mis ille meie Ma on / wasfets / ja se Ma /
mis meie al on / rawats lähhab / ja et Jehowa
teeb et meie Ma wihm on pihho ja põrm / mis
taewast meie peãle mahha tulleb.

Terwisest ja haigussest.

Need on mollemad Jumala kã. Tei-
ne on ta and, mis need sawad, kes ted-
da taganõudwad, teine ta wits ja pat-
to palk. Alasta aiast ei woi sedda ar-
wada. Kes keigefõrgema kaitsemisse al
on, sel polle tarwis karta sedda kãto,
mis

mis mustas pimmedas kais , ei sedda
surma többe , mis louna aial ärrarais-
fab. Ehk langeksid tuhhat ta tõrma
ja kümme tuhhat ta parrema pole , siis-
ki ei pea se többi ehk surm mitte ta liggi-
soma. Ons agga so elloford otsas , siis
nouakindla uskoga so hinge arsti jure,
et te sest waewalisest ellust sind korris-
taks fenna paika , kus selge terwis ja
ilmalõpimata ello on.

Dargersaal von Staethaus

W. Demis in Balleichport

August 1826.

